

Μαρμαρινά

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1948

ΑΘΗΝΑΙ - ΧΡΟΝΟΣ Β'
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' - ΑΡ. ΦΥΛ. 47)26
ΣΥΝΑΡΩΜΕΣ: Έσωτερικού Δραχ. 15.000
Έξωτερικού Λολλ. 5
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:
Όδός Φραγκλ. Ρουβελτ άρ. 41

ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΜΑΡΜΑΡΙΝΩΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΝΙΚ. ΣΩΤ. ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΔΗΣ

ΟΥΤΕ ΣΕ ΓΑΜΟΥΣ ΦΑΙΝΕΤΑΙ

ΟΥΤΕ ΣΕ ΠΑΝΗΓΥΡΙΑ...

«Ο «Προικοννησιακός Σύνδεσμος» έπαθε πάλε νέκρωση. «Ότε σε γαμους φαίνεται, ούτε σε πανηγύρια», Γεντι αυτή ή άδράνεια; Πότε θ' άποφασίση έπί τέλους τό Συμβούλιό του να δείξη κάποια δράση; Και πότε, άν έχουμε καλέ ρώτημα, θά γίνουν οι έκλογές για την άναδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου, που έπρεπε να γίνουν τόν περασμένο Ιανουάριο; Αλλά τα έρωτήματα μās κάνουν καθημερινώς πολλοί συμπατριώτες και περιμένουν μαζί μās την άπάντησή.

ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΗΘΙΚΗ ΑΜΟΙΒΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΜΑΣ

Τά «Μαρμαρινά Νέα» με πραγματική συγκίνηση φέρουν σήμερα στη δημοσιότητα τό παρακάτω απόσπασμα από γράμμα, που είναι γραμμένο από άρρωστο συμπατριώτη μας της Πόλης προς τους εδώ συγγενείς του, και είναι χαρακτηριστικό για τό χρησιμοπατριωτικό έργο που επιτελεί ή έφημερίδα μας με την διάδοσή της.

«Εδώ στην Πόλη, αγαπητά μου εξαδέλφια, οι χωριανί μās είναι πολύ λίγοι και ή πάθησή μου πολύ σοβαρά και δέν μ' επιτρέπεται - έτσι και μ' αυτούς τους λίγους που υπάχθουν - να συναντιώμαι και να συζητώ. Μόνον τά «Μαρμαρινά Νέα» είναι ο σύγγραφός μου, που με φωτίζουν για όλα και για όλους και για τά όποια συγχάρισα τόν ιδρυτή και διευθυντή τους. Τό πατριωτικό έργο του είναι πολύ μεγάλο και για μένα, που είμαι άρρωστος, είναι έπί πλέον μία ήθικη ένισχυση - ένα μεγάλο κούρασιο στην άρρώστια μου - γιατί άποτελεί ένα θαυμάσιο μέσον με τό όποιο έπικοινωνώ με όλους τους συμπατριώτες, που είναι απόδημοι από πέρατα της γης...

Με άγάπη ή εξαδέλφός σας
ΣΠΥΡ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠ' ΤΩΝ ΜΑΡΜΑΡΑ

Τά «Μαρμαρινά Νέα» με μεγάλη ευχαριστία δημοσιεύουν περιηγητικό άπό μία έπιστολή που άπευθύνθηκε άπό τό Μαρμαρά στην Πόλη, σε έναν δική συμπατριώτη μας, γιατί μαρτυρεί πός καλλιεργείται ή άγάπη και ή θυσιασμός για τό άρειό εγκαταλειμμένο νησί μας, στους κατοίκους της Πόλης.

«Αγαπητά φίλε...

Από χθές ή ώρα 9 τό πρωί ευρίσκομαι στό νησί του Μαρμαρά και στό χωριό Μαρμαρά, στην πατρίδα σας.

Προχθές που άναμώθηκαμε στό βαπόρι του Καδήκιοι, κατεβαίνοντας στό γραφείο, δέν φανταζόμουνά που θέ να παρουσιασθή ταξειδι, ώστε να σας άπαχαιρητήσω. Έφουα τό ίδιο βράδυ στάς 10 και 30 με τό μοτόρι, έκάναμε ταξειδι άκριβώς 10 ώρες, έν τώ μεταξύ έγώ έκοιμήθηκα 5-6 ώρες στό κατάστρωμα και τό κρεβάτι του μηχανικού, τις άλλες ώρες θαύμαζα τόν ουρανό με τ' άστρα και τό γαλήνιο πέλαγο.

15 λεπτά πριν τόν Μαρμαρά είμεθα τό πρωί στό χωριό Πρασός, έυμορφο ένα χωριουδάκι, γεμάτο πρασινάδες. Μετά ήλθαμε στό Μαρμαρά. Νά σας πώ όλη την άλήθεια, με άρεσε πάρα πολύ, παρ' όλον που είναι μικρό ένα χωριό τώρα, άλλοτε λέγονται πός ήτο άρκετά μεγάλο, αλλά τό περισσότερο σπίτια του, τά προς τά πλάγια του βουνού, δέν σώζονται πλέον. Τό λιμανάκι του, είναι πολύ έυμορφο, ή άκροθαλασσιά του άποτελείται και από μία έυμορφη άρκετά μεγάλη πλατεία σκεπασμένη από μεγάλους πλα-

Στόν αγαπητό μας Μαρμαρά: Τρεις όμογενείς έμποροι, στην προκυμαία του Μαρμαρά, ποζάρουν μπροστά στό φωτογραφικό φανό των «Μαρμαρινών Νέων». Στο βάθος διακρίνονται «Ελληνικά και Τουρκικά βενζινόπλοια, που άκυροβολήματα κοντά ήτά σκάλα περιμένουν να φορτώσουν με τό φημισμένο προϊόν του νησιού μας τους μυρωδάτους Μαρμαρινούς κολλίους

φωτογράφου κ. Κ. Δασκαλοπούλου

τάς, και από μερικά άσκαμινές. Προς άπ' όλην άκμήν, στην πούντα ακριβώς, είναι στην έκρη των πλάγιων από τόν έυμορφο, ή άκροθαλασσιά του άποτελείται και από μία έυμορφη άρκετά μεγάλη πλατεία σκεπασμένη από μεγάλους πλα-

γραφή. Τώρα την μεταχειρίζονται ως έλαιοτριβείον. Τό λιμανάκι είναι γεμάτο από καμιά είκοσαριά ελληνικά καραβάκια που τά φορτώνουμε κολπούς και σαρδέλλες. Την έξαγωγή την κάνουμε κατ' ευθείαν από εδώ. Έδώ υπάρχουν και πολλοί άλλοι όμογενείς διαφόρων ψαρο-εξαγωγικών οίκων.

Θά μείνω έως τάς 18-20 του μηνός. Σεις έν τώ μεταξύ άν θέλετε, και ήμπορείτε να έλθητε για δύο τρεις μέρες, δέν θά είναι άσχημα, θά περάσουμε ώραια.

Έχω μαζί μου και φωτογραφική μηχανή, θά βγάλω φωτογραφίες διά να τις στείλετε στό περιοδικόν «Μαρμαρινά Νέα». Κατ' ευθείαν βαπόρι από την Πόλη έχει μία φορά την έβδομάδα, τό ΔΕΝΙΖ ΥΙΟΛΙΑΡΙ.

Με πολλούς χαιρετισμούς, άναμένω νέα σας.

Κ. Δ. Δασκαλόπουλος
ΣΗΜ.—Λόγω της δημοσιεύσεως της παραπάνω έπιστολής του κ. Δασκαλοπούλου προς τόν έκλεκτό συνεργάτη μας κ. Θ. Σ. Θεοφανίδη, ή συνέχεια των άρθρων του «Στόν εγκαταλειμμένο Μαρμαρά» αναβάλλεται για τό άλλο φύλλο.

Ένισχύσατε τά «Μαρμαρινά Νέα» εμπόζοντας την συνδρομή σας.

Ο ΕΡΑΝΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΜΜΕΓΙΣΤΩΝ ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΜΑΡΜΑΡΑ

Τά «Μαρμαρινά Νέα» με μεγάλη χαρά διαπιστώνουν ότι ή άρθογραφία των για την άποπεράτωση του Ταξίαρχη, και ή έκκληση της Έπιτροπής Άνεγέρσεως, βρήκαν θερμή άπήχηση στις καρδιές όλων των Μαρμαρινών, που με μεγάλη προθυμία, πλούσιοι και φτωχοί, σπεύδουν όλοι να προσφέρουν τή συνδρομή τους για να τελειώση έπιτέλους τό έρό έργο, που άρχισε στις 27 Ιανουαρίου 1937 και μετά 12 σχεδόν χρόνια είναι ακόμα στή μέση. Ίδιαίτερος πρέπει να έξαρθή τό γεγονός ότι άν και καθαρώς Μαρμαρινός ο έρανος, προσφέρουν τή συνδρομή τους και από άλλα χωριά του Μαρμαρά καταγόμενοι συμπατριώτες, πράγμα που άποδεικνύει τά βαθιά θρησκευτικά αισθήματα των νησιωτών μας και την πατριωτική, χωρίς διάκριση, άλληλεγγύη.

Παρακάτω δημοσιεύουμε τόν πρώτον κατάλογο έσοφρών έσωτερικού από την περιφέρεια Άθηνων-Πειραιώς και την Λίμνη (Εύβοιας):

- 1) Άφεντούλα Δ. Παντελή, σε μνήμη του άξέχαστου συζύγου της Δημητρίου, δραχ. 1.000.000.
- 2) Νικόλαος Ι. Ευσταθιάδης, ως πρώτη δόση σε μνήμη της λατρευτής του συζύγου Μαρίας και του πολυαγαπημένου του τέκνου Άγγελικής, δραχ. 1.000.000.
- 3) Ζηνοβία Σπ. Νεστορίδη, σε μνήμη του πατέρα της και της μητέρας της, δραχ. 100.000.
- 4) Ζαννή Λεονταρής (Άφθονιάτης) σε μνήμη της λατρευτής του συζύγου Μαλαματένιας, μία λίρα χρυσή.
- 5) Ι. Κυπαρισσίδης και Υιοί δραχ. 50.000.
- 6) Σουρμεγιώ Λιολή, δραχ. 20.000.

Τά χρήματα της κ. Άφεντούλας Παντελή και του κ. Νικ. Ευ- Συνέχεια στην 1 σελίδα

ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΤΙΜΟΘΕΟΥ ΣΤΟΝ ΜΑΡΜΑΡΑ

Οι υπέροχες φυσικές καλονές της τοποθεσίας - Τι λέγει ή τοπική παράδοσις για τό κτίσιμό του

Τό μοναστήρι του Άγιου Τιμοθέου, στό Μαρμαρά, ήταν κτισμένο σ' ένα μικρό όροπέδιο, σε ύψος έξανάσια περίπου μέτρα από την έπιφάνεια της θάλασσας, μέσα σε μία μαγευτική τοποθεσία μη όργιώδη βλάστησι και τρεχούμενα κρηνοτάλλια νερά.

Πότε και από ποιόν κτίσθηκε, μās είναι άγνωστον ιστορικάς. Η τοπική παράδοσις όμως μās λέγει ότι:

«Μία βασιλοπούλα της Πόλης είχε λοβώσει και άνευρέθηκε να πάγη στό Μαρμαρόνιο, στό «Άγισμα» του Άγιου Τιμοθέου και θά γαμωθή. Την έβλε ο κόρης της μέσα σ' ένα κότσο με σαφάντα παλληκάρια που την φέσανε και την βγάλανε στη «Γέννα» κοντά στό Παλάτι. Τη νύχτα είδε τό φως που άναψε στό καλύβι του ά Άγίου Τιμοθέου ψηλά στό βουνό και περιπατώντας μέσα από κατάβραχα έφθασε στό άσκητάριό του Άγιου. Έκει λοβώθηκε με τό άγισμα και έγινε άμέσως καλά. Ο πατέρας της τότε για να ευχαριστήση τόν Άγιο έκτίσε μία εκκλησιά μεγάλη που με χρόνια χάλασε και πάνω σ' αυτή χτίσανε ύστερα τό σημερινό μοναστήρι του Άγιου Τιμοθέου».

Τις υπέροχες φυσικές καλλονές της Μονής της Άγιου Τιμοθέου εξημνεί και ο Κουταλιανός ποιητής, άείμνη Μιλτιάδης Μανουήλ Παπα, με τούς παρακάτω γλαφυρούς στίχους του, που τούς είχε γράψει πάνω στην πόρτα ενός δωματίου της Μονής:

Είς τό βουνό την κορυφή Μονή στήσιμαμένη είς τόν άνιμον την πούντα άπαύσιος άρειμένη μ' έσφραγίσ ή γλυκεία σου αυτή μελαγχολία, τά γυναικώδη δένδρα σου και τό νερό τά κρηνοτάλλια σου κλάδισμα τού ψάλτου των δαίμων σου και τό γλυκό κλάδισμα των καθάρων τρών σου.

«Ω, πόσον, πόσον ήθελα σ' τούς κόλπους σου (να ήσω κι' από την όδον σου να ταξώ όπόταν τελειώσω!) θάλλει εδώ ο Μάιος. Ένώ σ' την κοινωνίαν τό όραμα μου δέν άναντή εί μη την τρικυμίαν.

«Ω κλάτανε τρισμάστε, τό θνος σου θαμνάξω κι' είς την καρδίαν σου σκιάς καθήμενος ρεμβάζω, κατ' έγγενήσής γίγα μου κανείς δέν ένδυμείται πόσος αιώνας άραγε σε είδον παροδίζω! «Ις γίγας ύπερσημος ύποφαι, σ' τούς αϊθέρους τά έτη έχρις όρας σου, στιγμάς σου τάς ήμέρας. Άλλά και σ' μετά μικρόν θά κλίνης προς τό (χώρα

κι' από την γην θέλει ταφή τό θαυμαστόν σου (σώμα (Κατά Μάιον 1873)

Μετά Εξ Ετη δυστυχή, μακρά όπέρ αιώνας, σ' έπαναβλέπω, ω Μονή, και έκθαμβος την έμμελή άκνού άηδόνα, ή τις της χείρα μου κινεί. «Όποία θείας ήμερας! Έδώ ο ρυαξ ρέει και οίον κελαρύζει εκεί γλυκός ο Ίερωτος επί των φύλλων πνέει κι' έν άσμα ψιθυρίζει. Έν μέσω δένδρων θαλαρών επί όροπεδίου ύφονται πάντατος Ναός, έβου κατ' έτος έλασβος είς μνήμην του Άγιου σωφρεί εσσεβής λαός. Πάσα ψυχή εβούθητος μακράν της κοινωνίας εδώ τούς πόρους λημονεί και μετά κατανοήσεως και άρας εύλαβείας τόν Παντοκράτορα ύμνει. (Κατά Μάιον 1879)

Τό γραφικό μοναστήρι του Άγιου Τιμοθέου στό Μαρμαρά (φωτογράφησε τόν άθανάστου κ. του μās μακαρίτη Άπόστ. Έξαρχου)

ΕΙΚΟΝΑ 1η : Όμιλος γεωργών Νέου Μαρμαρά κατά το άλώνισμα των αιτηρών. ΕΙΚΟΝΑ 2η : Οι μαθηταί του Δημοτικού Σχολείου 'Αμμουλιανής σε μιὰ συγκέντρωσή τους έξω από το χωριό τήν ημέρα των γυμναστικών επιδείξεων. ΕΙΚΟΝΑ 3η : Οικογένειες γεωργών του Νέου Μαρμαρά ποζάρουντας μπροστά στο φωτογραφικό φακό των «Μαρμαρινών Νέων».

ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΣΥΜΠΕΤΕΣ

...Με πόση ελαφρότητα και συγκίνηση διαβάσατε τα «Μαρμαρινά Νέα»! Πρόσωπα και πράγματα, κλάμα και γέλιο, ειδήσεις, κινήσεις και περιγραφές, ταξινών και περιηγήσεων. Σωστή έκταση σύνταξης του τόσο γλυκού αίσθηματος της αδέλφιας Πατριδας. Και πόσο χαίρομαι παρακολουθώντας τας προόδους των συμπατριωτών μας σ' όλες τις μεριές!

Με τιμή ΓΑΒΡΙΗΛ Κ. ΚΑΖΕΠΗΣ (Μαρμαρινός) ...Σας στέλνω τη συνδρομή μου για τα αγαπημένα μας «Μαρμαρινά Νέα». Τα πήραμε τακτικά και σας ευχαριστώ.

Με την έκδοσή σας αυτή μαθαίνουμε τα νέα όλων των συμπατριωτών και νομίζουμε πως βρισκόμαστε στον αγαπημένο μας Μαρμαρά και το Πρασιτό και όχι εδώ και εκεί διασκορπισμένοι σ' άλλον τον κόσμο.

Κατορθώσατε με την εφημερίδα σας να συνδέσετε όλους τους συμπατριώτες γιατί αυτό είπαμε άλλος πολλών συζητητήριον και διασπέρσιον από μέρους όλων των συμπατριωτών.

Σας εδωκαί καλή επιτυχία και προόδο. Κλίν Φάλλς (Ν.Υ.)

Με δικιολογήσει και άγαθή ΕΛΕΝΗ Α. ΚΟΛΑΙΟΥ (τό γένος Χατζησοφίου από το Πρασιτό)

...Αν μπορούσα να φαντασθώ τη χαρά που όταν έλαβα από την αδελφή μου Ζωή 'Αγγελικούδου, δασκάλα στη Βάθη της Σύρου, το περιοδικό σας «Μαρμαρινά Νέα» και με πόση συγκίνηση το διάβασα, γιατί νόμιζα ότι χάρησε πάλι η γλυκιά μου πατρίδα, ο Μαρμαράς μας. 'Εν τούτοις όμως αν και χάρησε τη γή των πατριών μας και αποσκίασε στα περσά της Ουκαμένης δεν έλειπε η άγλαη και η ήθηλη έκστασή της άνασταξή των συμπατριωτών μας, που καθώς γράφετε είναι έμνηστη στις καρδιές όλων μας. Είμαι από τον Μαρμαρά κόρη του

καπετάν Γιάννη Καζίκου, ή Μαρίν, άλλοτε δασκάλα. Κακή κόρη μ' έφαξα στη Θεσσαλία, μακριά απ' τους συμπατριώτες και τους συγγενείς, καταδικασμένη και κατεστραμμένη από την σμαρνήνη κατάσταση. Ποτέ δεν θα μάθαινα πως έκδιδεται ένα τέτοιο λαμπρό περιοδικό της πατρίδος μας, αν η αδελφή μου Ζωή δεν μου έστειλε ένα φύλλο. Σας συγγαίρω θερμά και σας παρακαλώ να στείλετε και σε μένα τα «Μαρμαρινά Νέα».

Τοβάκαλα (Θεσσαλίας) ΜΑΡΙΑ Ι. ΚΑΖΙΚΑ (Μαρμαρινή)

...Σας συγγαίρω ολόθερμα για την εφημερίδα σας που τα τόσα όφαιτα δημοσιεύματά της μας φέρνουν στην ελπιόλη μας τις πικρές γλυκείες άναμνήσεις από την αγαπημένη πατρίδα, και πολύ κοντά στους αγαπητούς συμπατριώτες, που είναι εδώ και εκεί εγκατεστημένοι και μόνο με την εφημερίδα σας μαθαίνουμε τα νέα τους.

Περία (Οχάιο) Αλεξιάδης Φιλίππος ΚΑΛΕΑΝΘΗΣ ΣΑΡΡΗΣ (Πρασιτίνης)

...Σας ζητώ συνδρομή και καθυστέρηση λίγο να σέσω στείλω τη συνδρομή μου. Τώρα σας στέλνω μαζί με το δεύτερον και τη συνδρομή του τρίτου χρόνου και σας διαβεβάζω τις θεράμενους μου εθώς για τη πρόοδο της πατριωτικής εφημερίδας μας που τόσο πολύ μας αγαπεί όταν φθάνει κάθε μήνα στα χέρια μας.

Συκοκουσά (Ν.Υ.) Με άγαθή ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΟΝΑΡΟΣ (Μαρμαρινός)

...Χαρίς να θέλω να σας κολλήσω, σας συγγαίρω μ' όλη μου την καρδιά για την καλή σας προσπάθεια να αποκτήσουμε πατριωτικό μας φύλλο. Με τα «Μαρμαρινά Νέα» κατορθώσατε να έρχομαι σε έπαφή νοσούς με τα αδέλφια νησιά μας και να φέρω στη θύμησή αγαπητά πρόσωπα φίλων με τους οποίους περάσαμε τόσα άμορφα χρόνια...

Ισρίσας (Χαλκιδική) Με καλή ΣΩΚΡΑΤ. ΚΑΝΟΥΛΑΚΗΣ (Μαρμαρινός)

ΤΑ ΝΕΙΑΤΑ

Αυτή είν' η ζωή. Τραγουδήστε, γελάστε, γλεντήστε, χαρήτε τα νιάτα. Γερνούν σαν λουλούδια, μαραινόνται και σβύνουνε νέκρα γεμάτα. Σάν άχτίδα προβάλλει η ζωή, όρμαίει μπρός, τή φύση, τή χαρά, (διψασμένη).

Ποτέ μην κοιμάσθε, γά θρίαμβο άκοίμητη είναι η ζωή φκιασμένη. Σέ μιὰ γλυκειά, εύτυχισμένη κι' άγια πατρίδα, η ζωή μ' έιχε άράζει. Καί, φτερά στ' άπειρο, η ψυχή μου άπλωσε, γιά να πετάξη. Μά κάποιος ταξείδι άνεπέντεχο, μοιραίο, μιὰ άποφρόδα ώρα, νά καρτερώ νά λαχάρω και νά πονώ, μ' έχει άναγκάση τώρα.

'Η καρδιά μου πλατειά έχει άνοιξη τά φτερά της τώρα. 'Η πλάση (δόλο δεν έχει. Μολδά τις μπόρες νά φεύγουν βουβά, άφίνω τού νοι μου εκεί που (θέλει νά τρέχη).

Κι' αν ό κόσμος χαλά κι' ούρανός πάνω στη γή, λάβα και χαλάζι (χύνει) κάποια πτυχή μου θα γελά, κάποια πηγή άθάνατο δροσιάς νερό (θά μου δίνη).

Σάν άχτίδα προβάλλει η ζωή, μπρός όρμα, τή φύση τή χαρά (διψασμένη). Γερνούν σά λουλούδια μαραινόνται και σβύνουνε. Νέκρα γεμάτα. Αιώνιοι δεν θάσθε τραγουδήστε, γελάστε, γλεντήστε χαρήτε τά (Νιάτα).

ΝΤΟΡΑ ΜΑΓΓΟΥ

ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ Β. ΒΑΛΑΣΙΟΥ

...Επειτα από σοβαρή άσθένεια όπύ την όποια δεν μπόρεσαν νά τον λυτρώσουν μήτε της έπιστήμης τά μέσα μήτε τών οικείων του οι φροντίδες, και ιδιαίτερα τού πριν από λίγο καιρό άφιχθέντος από την 'Αμερική πολυαγαπημένου υιού του γιουό Δημητρου οι προσπάθειες, άφίκε στις 16 Αύγουστου τήν πρόσκαιρο αυτή ζωική και μετέστη στην αιωνιότητα σε ηλικία 73 έτών ό συμπατριώτης από τήν Κουσταλή Χρυσόστομος Β. Βαλασίου. 'Ο πολύκλαυστος

πώμενος από όλους τούς συγχωριανούς του γιά τήν καλή καρδιά του και τόν τιμό χαρακτήρα του, Γι' αυτό τού και ό θάνατός του έλόπησε βαθειά όλους που τόν γνώριζαν.

'Η κηδεία του έγινε τήν έπομνη τού θανάτου του σεμνόπρεπη και με συμμετοχή πολλών συμπατριωτών της παροικίας μας 'Αθηνών-Πειραιώς.

Τούς οικείους του θερμά συλλυπούμεθα και τούς εύχόμεθα τήν παρηγοριά τού 'Υψιλου πατριώτου, άγα-

Χρυσόστομος, όπληξε στη ζωή του πρότυπον οικογενειάρχου και καλού πατριώτου, άγα-

ΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΜΑΣ ΝΕΑ

ΑΘΗΝΩΝ
'Αραβώνες : 'Ο κ. Μανώλης Σπυρόπουλος από τού Αίγιον και η θής Βασιλική, κόρη τού κ. Κωνσταντίνου και τής κ. 'Αναστασίας Μαντά (τό γένος Μπουγγιά, άπό τή Γαλλία) έδωσαν έπόδεχο γάμου.

Γάμοι : 'Ανάμεσα σ' ένα έκλεκτό κύκλο προσκαλεσμένων τελέσθηκαν στις 22 Αύγουστου στον Ιερό Ναό τού 'Αγ. Νικολάου (Λεωφ. Βασ. Σοφίας) οι γάμοι τού καλού φίλου κ. Δημ. Χ. Σταυράκη, άνωτέρου υπαλλήλου τών γραφείων Ν. Γ. Κυριακίδη, μετά τής θνήσδος Εθνεγίας Π. Καταρτζή. Τα στέφανα άλλαξε ό συμπατριώτης μας από τήν 'Αφθόνη, αρχιλοχαρζος τού δημοκρατικού οίκου Παντελή Β. Παντελή κ. Ζαννής Αεονταξής. Στο ταιριαστό ζευγάρι εύχόμαστε κάθε εύτυχία και στον κομμάρι να διαλώση τή κομμάρι με τή βάφισση ενός χαριτωμένου διαδόχου τού ζεύγους.

Βαπτίσεις : 'Ο κ. Χρ. Αδός (γιουό τού κ. Δημ. και τής κ. Κατίνης Αδός, τό γ. Μπουγγιά από τή Γαλλία) έβάφτισε τού άγοράκι τού κ. Εύαγγ. 'Αλεξίου ή Κολιού, από τή Γαλλία και τού Εύγαλι Χρηστού.

Θάνατοι : 'Επειτα από πολυχρόνιο άνιατο άσθένεια πέθανε στις 29 'Ιουνίου σε ηλικία 74 χρόνων ή Μάλαρα Σταράς από τήν Πέραμο. 'Η κηδεία της έγινε με συμμετοχή πολλών συμπατριωτών που κατέβησαν στέφανα και άνησχή στην σορή της και τή συνώδευσαν με καταρανή μέχρι τή τελευταία της κοτύρια.

ΠΕΙΡΑΙΩΣ
Βαπτίσεις : 'Η κ. 'Ελένη Φενέρλη ή Λαίου, από τόν Μαρμαρά έβάφτισε τόν περασμένο μήνα τού άγοράκι τού κ. και τής Καρ Καράλη και τού Εύγαλι Τρύφον, τού όνομα τού άπολισθέντος γιουό της, που τόσο πολύ αγαπούσε και που ζή σήμερα μόνον με τήν άνάμνησή του. Τ. Χ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Θάνατοι : Στις 4 'Ιουλίου άπέθανε ό 'Αθανάσιος Ζήσης, από τήν 'Αφθόνη, ηλικίας 61 έτων. Τήν κηδεία τον παρηκολούθησαν πολλοί 'Αφθονιάτες και άλλοι συμπατριώτες της Μαρμαρινής Παροικίας Θεσσαλονίκης.

Β. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

Ν. ΠΑΛΑΤΙΩΝ
Μνημόσυνα : Στόν 'Ι. Ναό τής Κοιμήσεως τής Θεοτόκου τελέσθη τήν προεπερασμένη Κυριακή τού έτήσιο μνημόσυνο γιά τόν άνάπαυση τής ψυχής τού άειμνήστου συμπατριώτου μας Δημ. Χατζηβαρσαμή. Τήν έπιμνημόσυνο δέηση παρηκολούθησαν πολλοί συμπατριώτες.

ΝΙΚ. ΔΑΝΙΗΛΙΔΗΣ
Ν. ΜΑΡΜΑΡΑ
'Αραβώνες : 'Ο κ. Γεωργ. Ι. Μηνάς και η δ. 'Ελένη Ι. Λαμπρινού, έδωσαν έπόδεχο γάμου.

—'Ο χωροφύλαξ Πετούτας 'Ανδρ. και η δ. Κατίνα Ι. Μηνά, έδωσαν έπόδεχο γάμου.

Βαπτίσεις : Στις 4/7/48 ή 'Αθηνά Δημ. Λεβαδίτη, από τόν Παρθενώνα, έβάφτισε τού άγοράκι τού κ. Νικ. Ι. Μπατζή.

Μνημόσυνα : Μεγαλοεπεσάτο τελέσθη στις 4/7/48 τού 40θήμερο μνημόσυνο τού άειμνήστου Ιερέως μας Προδρόμου Παπανικολάου. Στο μνημόσυνο τού άείχαστου καπα-Πρόδρομου παρευρέθησαν όλοι οι κάτοικοι τής Κοινότητός μας.

'Αλ. Τανουσόγλου
Κων. Φυτράκης
ΛΙΜΝΗΣ (Εύβοιας)
Γέννησις και Βαπτίσεις : 'Η κ. Δέσποινα Σωτ. Κυπαρισίου έγέννησε στις 2 Αύγουστου άγοράκι. Τό νεογέννητο έβάφτισε ή κ. 'Ερμόνη Νικολαΐκου και τού έβγαλε 'Ιωάννην. Εύχόμεθα να τού έζησι.

Παίης Κυπαρισιάδης
ΡΑΦΙΝΑΣ
Γεννήσεις : 'Η κ. Μαρία Καπάνδρια, τού γένος Χαράλ. Περικέλους από τή Γαλλία, έγέννησε κοριτσάκι.

Κ. Κόρακας
Ν. ΑΜΜΟΥΛΙΑΝΗΣ
Γεννήσεις : 'Η κ. 'Αντ. Δ. Μαυρούλη (τό γ. Κλωνή Κουσουμπή, από τού Πασαλιμάνι) έγέννησε στη Θεσβόνικη άγοράκι.

Βαπτίσεις : 'Η κ. 'Ελένη Αδός έδωσαν έβάφτισε τού άγοράκι τού κ. 'Αντων. 'Ι. 'Ανδριώτη και τού έβγαλε 'Ιωάννην.

Θάνατοι : 'Ο ενδεκαετής Νικ. 'Ιωάν. Χωρικόσ, Πασαλιμάνιώτης, άπέθανε και άφησε τούς γονείς του άπαρηγόρητους.

Μ. Ροδοκαλλάκη

ΣΥΛΛΗΠΤΗΡΙΑ-ΕΥΧΕΣ-ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Στήν αγαπημένη μου αδελφή Μαρία Μίλερ στέλνω τις πιο θερμές εύχες μου γιά τή γιορτή της.

ΠΑΡΗΣ ΚΥΠΑΡΙΣΙΑΝΗΣ
Αίγινη (Εύβοιας) 15/8/48
Τήν αγαπημένη μου αδελφή Μάλαρα Φουντουκάκη (τό γένος Ζαχαριά Λαμπαριού), που άνεχώρησε με τόδεπρωκτικέιο 'Νέα 'Ελλάς γιά τήν 'Αμερική, όπου θα εγκατασταθή γιά πάντα κοντά στον αγαπημένο της γιό Στέργιο εύχόμαι καλό ταξείδι.

ΜΑΡΙΑ ΖΑΧΑΡΙΑ
Νοσία 31/7/48
Στους τελεσάντας τούς γάμους των στον 'Αγ. Φραγκίσσο στις 25/1/48 κ. Μιχ. Κ. Βαρελάκη και ήδη Γεωργιάν 'Αθ. 'Ανδρονίτσου, εύχόμαστε βλο γάμοι από χαρά και εύτυχία.

Οίκου. Κ. ΦΥΤΡΑΚΗ
Οίκου. ΑΓ. ΚΑΚΟΥΛΗ
Νέος Μαρμαράς 24/7/48
Στό ταιριαστό ζευγάρι κ. Χρ. Πετρόπουλου και δ.

Βασιλικήν Κωντινίου και Φρόσος 'Αγγελίδη (τό γέν. Σταυρή Γκουλιόκη), που έδωσαν στις 4 'Απριλίου άραβόνα, εύχόμαι να φορέσουν γρήγορα και τά στέφανα τού γάμου.

ΦΡΟΣΕ Π. ΔΡΟΣΙΝΑΚΗ
(τό γέν. Εύδοτ. Κακουλάκη)
Ν. Μαρμαράς 24/7/48
Στόν αγαπητό μου κουναβόν κ. Πασαλίτη Τασούλη και τήν ήδη Θεωρή, που έτέλειαν στις 19 'Απριλίου τούς γάμους των στην Ν. 'Υόρκη, εύχόμαι με τήν οικογένειαν μου, να είναι ό βίος τους άνόδιος και άναφέρος.

ΑΛ. Θ. ΤΑΥΟΥΤΣΟΓΛΟΥ
Ν. Μαρμαράς 24/7/48
Στόν αγαπητό φίλο κ. Γρηγόριο Π. Ταυλαρίδη και τήν δ. 'Αρτεμιν Φλέγκα, κατήγητριά τής φιλολογίας, που έτέλειαν τόν περασμένο μήνα τούς γάμους των στην 'Αθήνα, εύχόμαστε κάθε χαρά και εύτυχία.

Ν. Α.

'Ασφαλίσατε τήν περιουσία σας

στην "ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑ,"

γιά να έχετε ήσυχ τού κεφάλι σας

ΚΛΑΔΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ :
ΠΥΡΟΙ : 'Ασφάλεια οικόδομών, οίκιακών επίπλων, έμπορευμάτων, έργοστασιών κτλ. κατά τών κινδόνων πυρκαϊάς.
ΦΑΛΑΣΙΣΗ : 'Ασφάλεια παντός είδους πλοίων, μεγάλων και μικρών, έναντιον όλων τών κινδόνων θαλάσσης.
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ : 'Ασφάλεια παντός είδους μεταφερομένου έμπορεύματος κατά τών κινδόνων θαλάσσης και ποίησης.
ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ : 'Ασφάλεια αυτοκινήτων έναντιον όλων τών κινδόνων άτυχημάτων.

'Αντισφάλεια παρά τού 'Αγγλικού Λόδδ 'Αμεσος διακανονισμός Ζημιών

ΓΡΑΦΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
'Οδός Φρ. Ροδζβέλτ 41
Τηλέφ. 20-088-26-810
ΓΡΑΦΕΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
Μέγ. 'Ηλ. Σταυρούδου πάτωμα
Τηλέφ. 41-428
Πρακτορεία εις όλες τās πόλεις τής 'Ελλάδος

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΕΣ

Η ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

C. R. SISTO INC

122-124 WEST 30 ST—NEW YORK, I, N. Y.

Έδρασε 'Ελληνικό Τμήμα που τού διευθύνει ό συμπατριώτης από τόν Μαρμαρά κ. **ΣΤΕΛΙΟΣ Κ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ**, και άναλαμβάνει τήν άποστολήν στην 'Ελλάδα κάθε είδους βοθημάτων —ιματισμού τροφίμων, φαρμάκων κτλ.—μέ τούς πιο συμφέροντας όρους γιά τούς καταγομένους από τά νησιά τού Μαρμαρά και τήν περιφέρεια τής 'Αρτάκης συμπατριώτας.

Ειδικότης στην άποστολή φαρμάκων και ΣΤΡΕΠΤΟΜΥΚΙΝΗΣ κατά τής φυματίωσης.

Γιά περισσότερες πληροφορίες άποτανήτε στον κ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ στην παραπάνω 'Εταιρία. 'Αμεσος έξυπρήτης.—Πίστις.—'Ασφάλεια.

Ν. Γ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ
Φρ. Ροδζβέλτ 41 Μέγ. 'Ηλ. Σταυρού
Τηλ. 20.088-20.810 Τηλέφ. 41.138

ΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ—ΣΚΑΦΩΝ—ΠΟΛΕΜΟΥ
ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΩΜΑΤΩΝ ΠΛΟΙΩΝ

Νόμιμοι 'Αντιπρόσωποι τού εν Λονδίνο
Οίκου Μουσιών Αλόδδ κ.κ. Μπέλτον και Σία

"ΜΑΡΑΘΩΝ,"

Τού πολυτελέστατου α) της 'Εταιρίας ΠΑΤΕΛΗ Β. ΠΑΝΤΕΛΗ

Εκτελεί τακτικά δρομολόγια δια
ΜΑΪΣΑΛΙΑ—ΠΟΡΤ-ΣΑΪΤ—ΒΥΡΗΤΟ

ΛΕΜΗΣΙΟ—ΠΕΙΡΑΙΑ—ΓΕΝΟΒΑ—ΜΑΪΣΑΛΙΑ
Δεχόμενον επιβάτας και έμπορεύματα

Γενικός άντιπρόσωπος : Ν. Γ. ΚΥΡΙΑΚΙΑΝΗΣ
Κεντρικόν Πρακτορείον Πειραιώς :
ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ «ΕΛΛΑΣ»
'Ακτή Μιαούλη 11—Τηλέφ. 40-015

ΠΡΟΚΟΝΝΗΣΙΑΚΗ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γιά νά γνωρίσουμε

Τήν Ἱστορία τοῦ Μαρμαρά

ΕΡΑΝΙΣΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΥΠΟ ΤΟΥ Κ. ΝΙΚ. Σ. ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΔΗ

ΚΑΡΟΛΟΥ ΤΕΞΙΕ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ, ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

ΠΡΟΚΟΝΝΗΣΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἡ Προκόννηος, ἡ μεγίστη τῶν νήσων τῆς Προποντιδίδος, κείται πρὸς τὰ βορειοανατολικά τῆς χερσονήσου τῆς Κυζίκου καὶ κατὰ τὸν μεσημβρινὸν τοῦ Δισώπου ποταμοῦ. Κατ' ἀρχὰς ἐκαλεῖτο Ἐλαφόννηος, ἀκρίβη δὲ ὑπὸ ἀποικίας Φοινίκων. Οἱ μετ' αὐτοὺς ἐλθόντες Ἕλληνες δέκριναν δύο νήσους τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, τὴν παλαιάν καὶ τὴν νιάν Προκόννησον. Ἡ μεγαλύτερα τῶν νήσων τούτων εἶναι ἡ νῦν καλουμένη Μαρμαράς, ἡ δὲ μικροτέρα ἡ Ραββή. Ἡ νέα Προκόννηος ἢ τοῦ ἀξιοσημειώτους δὲ τὸν ὄρατον λιμένα τῆς. Τῶν νήσων καὶ νησιδίων τῶν περὶ τὴν μεγάλην Προκόννησον κείμενων, κατάλογον εὐρίσκουμεν ἐν Πλεινίῳ (Βιβλ. γ' κεφ. 32):

«Αἱ νῆσοι αἱ πρὸ τῆς Κυζίκου κείμεναι εἰσι πρότι ἡ Ἐλαφόννηος, καλουμένη πρότετι Νεβρίς καὶ Προκόννηος, ὅθεν ἐλάττει καὶ τὸ Κυζικηρὸν μάρμαρον, εἶτα δὲ αἱ νῆσοι Ὀφισοῦσα, Ἀκανθος, Φοῖβη, Σκόπελος, Πορφύριον. Ἄλλων μετὰ τούτων, Δελφονία, Πολυδώρη καὶ Ἀρτάκιον μετὰ πόλεως. Ἡ τελευταία ὅμως αὕτη δὲν ἀνήκει εἰς τὸ ἀρχιπέλαγος τοῦ Μαρμαρά, ἀλλὰ γειτνιάζει πρὸς τὴν χερσονήσον τῆς Κυζίκου.

Ἀδύνατον, εἶναι νά ἀνηθώμεν

νά ἐφαρμόσωμεν ἀκριβῶς παντα τὰ ὀνόματα ταῦτα εἰς τὰς κατὰ τὴν εἰσοδὸν τῆς Προποντιδίδος κείμενας νήσους, ὧν εἶναι εἰσι νῦν ἔρημοι καὶ γυναὶ ξηρόνησοι. Μόναι τρεῖς ἐκ τῶν νήσων τούτων εἰσι σήμερον κατοικημένα, ἧτοι ἡ μεγάλη νῆσος τοῦ Μαρμαρά, ἡ νῆσος Ραββή καὶ τρίτη ἡ καλουμένη Πασσά Λιμάνι.

Κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ χωρίου τοῦ Στράβωνος, ἐνθα γίνεται λόγος περὶ τῶν νήσων τούτων, πρέπει νά ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ μὲν παλαιὰ Προκόννηος εἶναι ἡ νῆσος Ραββή, ἡ δὲ νέα Προκόννηος, ἡ μεγάλη νῆσος ἢ τοῦ Μαρμαρά καλουμένη ἦτις τὸ πάλαι ἐκαλεῖτο Ἐλαφόννηος.

Ἐν δὲ τῷ παρακλίῳ, λέγει, τὸ ἀπὸ Παρίου εἰς Πρίανον, ἦτε παλαιὰ Προκόννηος ἐστὶ καὶ ἡ νῦν Προκόννηος, πόλιν ἔχουσα καὶ μεταλλὸν μέγα λευκοῦ λίθου σφόδρα ἐπιανούμενον τὰ γούνη κάλλιστα τὸν ταύτη πόλεων ἔργα, ἐν δὲ τοῖς πρώτοις τὰ ἐν Κυζίκῳ ταύτης ἐστὶ τῆς λίθου. (Στρ. II' 587). Καὶ τῷ ὄντι τὰ μάρμαρα ταῦτα μετεκομίζοντο εἰς πάσας τὰς παραλίους ἑλληνικὰς πόλεις. Τὴν ἐξαγωγήν δὲ τοῦ πλουσίου τούτου οὐκ εἶχον ἀναμφιβόλως οἱ Μιλήσιοι, οἵτινες καὶ εἶχον αὐτήν ἀποικίαν εἰς τὴν νῆσον ταύτην.

(Ἀκολουθεῖ)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΥΖΙΚΟΣ-ΑΡΤΑΚΗ--ΠΡΟΚΟΝΝΗΣΟΙ

ΔΥΟ ΑΞΙΟΛΟΓΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ ΙΠΠΟΚΡΑΤΗ ΜΑΚΡΗ

Στὰς Σέρρας κατέφυγε μετὰ τὴ Μικρασιατικὴν καταστροφή ὡς πρόσφυξ ὁ διακεκριμένος ἱατρός κ. Ἰπποκράτης Μακρῆ, ἀπὸ τῆς Ἀρτάκης, γυνὸς τοῦ μακαριῆτος γατροῦ Κωνσταντίνου Σ. Μακρῆ.

Καὶ ὁ γυνὸς δὲν ἀκολούθησε τὸσον ἐπαχθίως τὸν πατέρα του μόνον στήν ἱατρικὴν ἐπιστήμην ἀλλὰ καὶ συνεχίζοντὸ τὸ συγγραφικὸν ἔργον τοῦ γεννητόρος ἐπεράτωσε μιά πολὺ ἐνδιαφέρουσα μελέτη γιὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ἰδιαιτέρας του πατρίδος Κυζίκου καὶ Ἀρτάκης, πού ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Μικρασίας καὶ παρὰ τὰς νήσους τοῦ Μαρμαρά ὡς πρωτεύουσα τῆς δαμόνημον Ἐπαρχίας (Μουνηουρλίκ) ἐπαίξε ἀρκετὰ ἐνδιαφέροντα Ἐθνικὸν ρόλον.

Ὁ κ. Μακρῆς δὲν ἀκρίβησθη μόνον σὺν τὴν ἱστορίαν ἀπὸ πηγῶν σοβαρῶν τῆ σύγχρονον ἱστορίαν τῆς ἑλληνικωτάτης ἐκείνης ἐπαρχίας ἀλλὰ καὶ ἀναδιήγησε τοὺς ἀρχαίους συγγραφὰς με ἐπιστημονικότητα παρουσιάζει ζωντανή καὶ τὴν ἀρχαία ἱστορία τῆς, σὲ πολλὰ δὲ σημεία καὶ τὴν λαογραφίαν τῆς πατρίδος του.

Ὁ κ. Μακρῆς ἔγραψε ἐπίσης καὶ μιά δεύτερη, ἐξ ἰσίου σοβαρὰ μελέτη του, γιὰ τὰ τέσσαρα νησιά

τοῦ Μαρμαρά (Μαρμαράς, Ἀλιώνη ἢ Πασαλιμάνι, Κοῦταλη καὶ Ἀφουσιά), πού γράφει τὴν ἱστορία τους ἀπὸ τὴν ἀρχαιωτάτη ἐποχὴ μέχρι τὰ χρόνια τοῦ ἐκπατριζομένου, μεταχειρισθεὶς σὰν κύριες πηγῆς γιὰ τὴν συγγραφὴν τῆς μελέτης του αὐτῆς, τὰ ἔργα «Προκόννηος» τοῦ Μανουὴλ Γεδεών, «Προκοννησιακά Ἱστορικά» τῶν Ε. Βαλσαμῆ καὶ Ν. Λαμπαδαριδῆ, «Ἡ νῆσος Μαρμαράς» τοῦ Θ. Σ. Θεοφανίδη, καὶ ἄλλα.

Καὶ τὰ δύο αὐτὰ ἔργα τοῦ κ. Μακρῆ ὡς πολὺ ἐνδιαφέροντα ὄχι μόνον ἀπὸ ἑθνικῆς ἀπόψεως ἀλλὰ καὶ ἀπὸ συγχρόνου τοπικῆς, θά ἦτο εὐχῆς ἔργον ἂν ἐξετυπώοντο σὲ τεύχη ἰδιαιτέρη. Γραφομηχανημένα, ὅπως εἶναι, καταλαμβάνουν τὸ πρῶτον 340 σελίδες καὶ τὸ δεύτερον 138 μέσα σὲς ὁποῖες ὅλοι οἱ καταγόμενοι ἀπὸ τὴν περιφέρειαν τῆς Ἀρτάκης καὶ τὰ νησιά τοῦ Μαρμαρά θά ἐντυφώσονται, γιὰτι ὅλοι θά εὐρύνουν καὶ πού θά τοὺς ἐνδιαφέρει.

Ἐμεῖς δὲν ἔχομε παρὰ νά συγχαροῦμε θερμὰ τὸν ἱατρὸν κ. Μακρῆν, καὶ νά εὐχηθῶμε ὅπως καὶ τὰ δύο ἔργα του δοῦν πολὺ γρηγορὰ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος.

Ὁ περίφημος ναὸς τοῦ Ἁγίου Νικολάου τῆς Ἀρτάκης πού κατεστράφη στὴ μεγάλη φωτιά τῆς 14 Αὐγούστου τοῦ 1917

Ἡ ΜΕΓΑΛΗ ΦΩΤΙΑ ΤΗΣ ΑΡΤΑΚΗΣ ΤΟ 1917

Ἀναμνήσεις τοῦ συνεργάτου μας κ. ΑΘ. ΚΑΡΟΥΛΗ

Ἦταν ἡ 14η Αὐγούστου τοῦ 1917, παραμονὴ τῆς Παναγίας.

Ὅλες οἱ γυναῖκες τῆς Ἀρτάκης ἐτοιμάζον τὰ σπῖτια τους γιὰ τὴ μεγάλη γιορτὴ τῆς πολυούχου ὀλοκλήρου τῆς Κυζικηνῆς Χερσονήσου, Παναγίας Φανερωμένης. Οἱ ἄνδρες ἔλλειπαν ὅλοι σχεδὸν ἀπὸ τὴν πόλι γιὰτι ἀπὸ πολλὰ καιρὸ ἦσαν ἐπιστρατεύμενοι στὰ τάγματα ἐργασίας (ἀμελεῖται τὰμπεριέτι), στὰ Ἄδανα.

Ἐξαφικὰ μιά φωνὴ ἀνεστάτης ὄλο τὸν κόσμον: «Φωτιά! Φωτιά!»

Ἀπὸ τὸ ἀσήμαντο γεγονός τῆς ἀναφλέξεως στὴν μέση τοῦ δρόμου πρὸς τοῦ δοχείου πετρελαίου ἀναψα μιά φοβερὴ φωτιά πού σὲ πολὺ μικρὸ χρονικὸ διάστημα ἀπετέφρωσε ὀλοκλήρη σχεδὸν τὴν πόλι τῆς Ἀρτάκης.

Ἡ ζάλη ἀπὸ τὸ ἀναπάντεχο κακὸ ἦταν

τόσο μεγάλη πού τίποτε δὲν μπόρεσαν νά περισώσουν. Γέροι, γρηές, γυναῖκες καὶ μικρὰ παιδιά, ἀφῆσαν τὰ σπῖτια τους καὶ ἔτρεχαν σάν τρελλοὶ ὄλο στυδὸς δρόμους.

Οἱ Τουρκικὲς ἀρχὲς βραδυκίνητες, ὅπως πάντα τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, δὲν ἦσαν κανένα σοβαρὸ μέτρο γιὰ τὸν ἐντοπισμὸ καὶ τὸ σβύσιμο τῆς φωτιάς πού ἔκαιε τὰ ἑλληνικὰ σπῖτια καὶ τὰ μαγαζιά, καὶ μόνον ὅταν ἔφθασε στὰ ὄρια τῆς τούρκικης συνοικίας, πού ἀποτελοῦσε τὸ ἕνα πέμπτον τῆς ὅλης πόλεως, τότε ἀπεφάσισαν νά δράσουν.

Ἐπειτα ἀπὸ ἱπολλὲς προσπάθειες κατόρθωσαν νά σβύσουν τὴν φωτιά καὶ τοῦτο τὸ πέτυχαν χάρις σ' ἕνα ναυαγοσωστικὸ πού κατὰ τύχην βρισκότανε στὸ λιμάνι τῆς Ἀρτάκης.

Στὴν μεγάλη αὐτὴ

φωτιά πού κατέστρεψε ὄλη σχεδὸν τὴν Ἀρτάκη, κῆκε καὶ ὁ ὠραιότατος ναὸς τοῦ Ἁγίου Νικολάου, πού ἦταν κτισμένος ἀπὸ χρωματιστὸ μάρμαρο «σομακί» βγαλμένο ἀπὸ τὰ λατομεῖα μαρμαροῦ τοῦ παρά τὴν πόλιν ἀκρωτηρίου Ἁγίου Συμεών, Ἡ ἀνοικοδομήσις τοῦ ἀρχισε τὸ 1849, πρωτοβουλία τοῦ τότε Μητροπολίτου Κυζίκου καὶ μετέπειτα Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Β', καὶ κράτησε ὀκτὼ χρόνια. Τὰ ἔγκαϊνά του ἔγιναν τὸ 1857.

Τὴν ἡμέρα τῆς φωτιάς συνέπεσε νά φυλάσσεται στὸ ναὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου καὶ ἡ θαυματουργὸς εἰκόνα τῆς Φανερωμένης, πού σώθηκε ὡς ἐκ θαύματος. Ἀπὸ τότε τὴν μετέφεραν στὴν Πόλι καὶ τὴν ἐτοποθέτησαν στὸν Ναὸ τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Πατριαρχείου. Μαζὶ με τὸν ναὸ τοῦ

Ἁγίου Νικολάου κῆκεν τότε τὸ μέγαρον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, πού ἦταν μέσα στὸν περίβολο τοῦ ναοῦ, καθὼς καὶ ὅλα τὰ κοινοτικά ἱδρύματα καὶ τὰ σχολεῖα ἀρρένων καὶ θηλέων.

Τὸ ἄγγελμα τῆς ἀποτεφρώσεως τῆς Ἀρτάκης ἔφθασε στὴν Κωνσταντινούπολι μετὰ τέσσαρες μέρες καὶ με ἀσαφῆ τηλεγράφημα τοῦ Μητροπολίτου Κυζίκου πρὸς τὸν Οἰκουμηνικὸν Πατριάρχην Γερμανὸν τὸν Ε', ἔλεγε τὸ τηλεγράφημα: «Λαὸς Ἀρτάκης πεῖνα, στείλατε τροφίμα». Τὸ συμπέρασμα μποροῦσε νά βγάλῃ κανεὶς ἀπὸ αὐτό. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ἔφθασε ἡ φοβερὴ εἴδησις καὶ τὸ Ἐθνικὸν Κέντρον ἤλθε ἀργῶν στυδὸς κατεστραμμένων καὶ πεινῶντας Ἀρτακηνούς πού εἶχαν σκορπίσει ἄλλοι ἐδῶ καὶ ἄλλοι ἐκεῖ στὰ γύρω χωριά.

Ὁ ΕΡΑΝΟΣ ΤΩΝ ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ Ν. ΜΑΡΜΑΡΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν 1 σελίδα)

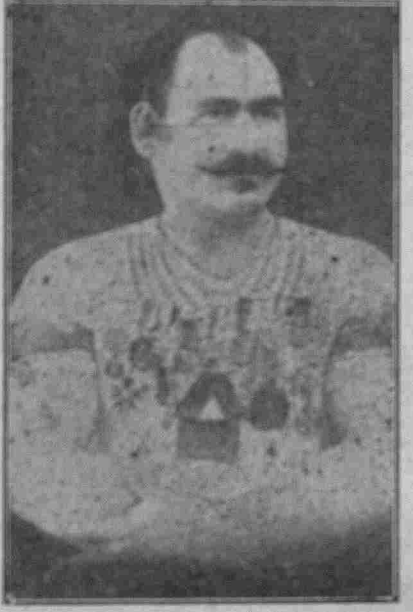
σταδιὰ κατετέθησαν στὸ ταμεῖον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀθηνῶν τοῦ κ. Ζαννῆ Λεονταρῆ κατετέθησαν στὴν Ἐπιτροπὴ Πειραιῶς, καὶ τῆς κ. Ζηνοβίας Νεστοριδῆ, Ἱ. Κυπαρισσιδῆ καὶ Υἱῶν καὶ Σουρμελιῶς Λιοτῆ κατετέθησαν ἀπὸ ταμεῖον τῆς ἐφημερίδος μας γιὰ λογαριασμὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνεγέρσεως.

ΣΗΜ. Στὸ ἐρχόμενο φύλλο θά δημοσιεύσωμε τὰ ὀνόματα τῶν μελῶν τῶν κατὰ τόπους ἑπιτροπῶν τῶν ὁποῖες θά μποροῦν οἱ συμπατριῶτες νά καταθέτουν τὸν ὀβολὸν των.

Ἦταν πιά ὄλο ἐρείπια. Ὁ καλλιμάρμαρος ναὸς τῆς διὰ τῆς καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὴς φλόγες πού τὸν περιέβαλαν ἔμεινε ἔτσι μέχρι τῆς ἀποφράδος ἡμέρας τοῦ 1922 πού καὶ οἱ Ἀρτακηνοὶ μαζὶ με ὄλους τοὺς ἄλλους Ἕλληνας τῆς Μ. Ἀσίας ἐγκατέλειψαν ἀθελὰ τους τὴν πατρογονικὴ γῆ καὶ ἐγκαταστάθησαν στὴν Μητέρα Ἑλλάδα.

ΑΘ. ΚΑΡΟΥΛΗΣ

Κανεὶς δὲν πρέπει νά ἀρνηθῇ τὸν ὀβολὸν του στὸν ἔρανον γιὰ τὴν ἀποπεράτωση τῶν Ταξιαρχῶν Ν. Μαρμαρά

Ὁ θεϊκὸς ἀδελφῆς μας Παναγῆς Κουταλιανός

Ἡ αὐτοβιογραφία τοῦ Παναγιῆ Κουταλιανοῦ

Ἐπῆραμε λοιπὸν μιά μουσικὴ ἀπὸ ἑγχώρια ὄργανα καὶ πῆγαμε στὸ σπῖτι τῆς μητοῦς μου. Λοτὴ ὅμως εἶχε ἕνα ἐλάδελφο πού θεωροῦσε τὸν ἑαυτὸ του γιὰ παλληκαρὰ καὶ ἦταν τὸ φόβητρο τοῦ χωριοῦ. Ὁ κύριος αὐτὸς λοιπὸν εἶπε γιὰτι ζήλησε πού εἶχαμε μουσικὴ εἶτε γιὰτι νόμισε ὅτι βρήκε σὲ μᾶς τὴν εὐκαιρίαν νά ἐπιδείξῃ τὸν παλληκαρισμὸ του ὄχι μόνον νά ἐπιμένῃ νά μᾶς ἀφαιρέσῃ καὶ νά τὰ πάρῃ μαζὶ του. Τὸ σέβηδον του ἐπέτυχε ἐν μέρει γιὰτι μερικοὶ ἀπὸ τοὺς αὐτοφύλους μας γιὰ ν' ἀποφύγουν τυχὸν ἐπεισόδια ζητοῦ-

σαν νά φύγουν ἐνῶ ἐγὼ καὶ ἕνας ἄλλος φίλος μου Μανώλης ὀνομαζόμενος, ναύτης πλοίου προσωρηρημένου στὸ λιμάνι μας, ἐπιμένουμε στὸ δικαίον μας. Ἀπὸ ἐξήντησεν ὄλα τὰ μέσα τῆς πειθοῦς ἐνῶ αὐτὸς ἀντιθέτως ἐγένετο ἀπειλητικώτερος, «τι θέλεις» τοῦ λέγω «τὰ ὄργανα τὰ ἔχομε πληρωμένα» καὶ τοῦ δίνω δύο μπάτσους. Συγχρόνως τοῦ πέρνω τὸ μαχαίρι πού ἐπιδεικτικὰ εἶχε στὴ ζώνη του καὶ τὸ ρίχνω πάνω σὲ μιά στέγη. Ἐπειτα ἀρπάζω καὶ τὸν ἴδιον καὶ τὸν ρίχνω μέσα σ' ἕνα χαντάκι.

Τὸ πάθημά του αὐτὸ

τοῦ ἔγινε μάθημα καὶ ἀπὸ τότε ἔπαυσε νά εἶναι ἐνοχλητικὸς στυδὸς χωριανοῦς. Τὸ δνομα τοῦ παλληκαρῆ ἦτο Ἱωάννης Καρτάτσος.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΑΛΥΣΙ ΑΡΡΑΒΩΝΟΣ

Ἐπειτα ἀπὸ λίγες μέρες ἔφυγα μαζὶ με ἄλλους συγχωριανούς μου ναῦτες γιὰ τὴν Κωνσταντινούπολι καὶ ἐκεῖ βρήκα δουλειὰ σ' ἕνα γαλαξειδιώτικο καῖκι. Στὸ ἴδιο καῖκι ἔπιασαν δουλειὰ καὶ οἱ συγχωριανοὶ μου Πολυχρόνης Χριστοδόου καὶ Ἀντώνης Γιαννακοῦ. Μὲ τὸ πρῶ-

τό ἔγινε μάθημα καὶ ἀπὸ τότε ἔπαυσε νά εἶναι ἐνοχλητικὸς στυδὸς χωριανοῦς. Τὸ δνομα τοῦ παλληκαρῆ ἦτο Ἱωάννης Καρτάτσος.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΑΛΥΣΙ ΑΡΡΑΒΩΝΟΣ

Ἐπειτα ἀπὸ λίγες μέρες ἔφυγα μαζὶ με ἄλλους συγχωριανούς μου ναῦτες γιὰ τὴν Κωνσταντινούπολι καὶ ἐκεῖ βρήκα δουλειὰ σ' ἕνα γαλαξειδιώτικο καῖκι. Στὸ ἴδιο καῖκι ἔπιασαν δουλειὰ καὶ οἱ συγχωριανοὶ μου Πολυχρόνης Χριστοδόου καὶ Ἀντώνης Γιαννακοῦ. Μὲ τὸ πρῶ-

τό ἔγινε μάθημα καὶ ἀπὸ τότε ἔπαυσε νά εἶναι ἐνοχλητικὸς στυδὸς χωριανοῦς. Τὸ δνομα τοῦ παλληκαρῆ ἦτο Ἱωάννης Καρτάτσος.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΑΛΥΣΙ ΑΡΡΑΒΩΝΟΣ

Ἐπειτα ἀπὸ λίγες μέρες ἔφυγα μαζὶ με ἄλλους συγχωριανούς μου ναῦτες γιὰ τὴν Κωνσταντινούπολι καὶ ἐκεῖ βρήκα δουλειὰ σ' ἕνα γαλαξειδιώτικο καῖκι. Στὸ ἴδιο καῖκι ἔπιασαν δουλειὰ καὶ οἱ συγχωριανοὶ μου Πολυχρόνης Χριστοδόου καὶ Ἀντώνης Γιαννακοῦ. Μὲ τὸ πρῶ-

τό ἔγινε μάθημα καὶ ἀπὸ τότε ἔπαυσε νά εἶναι ἐνοχλητικὸς στυδὸς χωριανοῦς. Τὸ δνομα τοῦ παλληκαρῆ ἦτο Ἱωάννης Καρτάτσος.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΑΛΥΣΙ ΑΡΡΑΒΩΝΟΣ

Ἐπειτα ἀπὸ λίγες μέρες ἔφυγα μαζὶ με ἄλλους συγχωριανούς μου ναῦτες γιὰ τὴν Κωνσταντινούπολι καὶ ἐκεῖ βρήκα δουλειὰ σ' ἕνα γαλαξειδιώτικο καῖκι. Στὸ ἴδιο καῖκι ἔπιασαν δουλειὰ καὶ οἱ συγχωριανοὶ μου Πολυχρόνης Χριστοδόου καὶ Ἀντώνης Γιαννακοῦ. Μὲ τὸ πρῶ-

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΙΚΙΑΝ ΜΑΣ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Ο λαμπρά έγκατεστημένος στο Παρίσι κ. Σταύρος Σημάκος...

ΘΑΝΑΤΟΙ

Σε ηλικία 66 ετών, απέθανε στις 30 Ιουλίου...

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΚΟΥΤΑΛΙΑΝΩΝ ΘΕΣΣΟΝΙΚΗΣ

Στόν ιερό ναό του Αγ. Ήλευθερίου Θεσσαλονίκης...

τριώτου από τον Μαρμαρά, κ. Χουρμούζη Λαμπούκα...

Γκιουλάνης Κολινός

δός και Σουφλίου, κ.κ. Ίωακείμ...

Η λαμπρή αυτή εορτή έκλεισε με τις εοχές της εκκλησίας...

ΑΦΙΞΕΙΣ-ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

Αφίχθη στις 31 Ιουλίου αεροπορικώς στην πόλη μας...

συγγενή του καθηγητή και συγγραφέα κ. Πολύδου Παπαχριστοδούλου...

Αφίχθη στην πόλιν μας άσυμπατριώτης από την Κούταλη κ. Πολύβιος Ζαχάρωφ...

Ο κ. Ζαχάρωφ κατά την επίσκεψή του στον...

ΜΗΝΗΣΥΝΟ ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΟΥ ΠΟΥ ΕΠΕΣΕ ΣΤΗ ΜΑΧΗ

ΝΕΑ ΠΑΛΑΤΙΑ, Αύγουστος (του ανταποκριτού μας).—Με τηλεγράφημα του τ. Γ.Ε.Σ....

Ανεχώρησε στις 21 Αύγουστου με τὸ ἀπ «Νέα Ἑλλάς»...

ΠΡΟΟΔΟΙ ΝΕΑΡΩΝ ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΩΝ

Μετά φοίτησαν ἐνός ἔτους στο Πανεπιστήμιο Πατρῶν Ροδῆς...

Ο ΠΑΝΗΓΥΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 15ΗΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΣΤΑ ΝΕΑ ΠΑΛΑΤΙΑ

ΜΙΑ ΣΥΓΚΙΝΗΤΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΛΑΤΙΑΝΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΓΧΩΡΙΑΝΟΥΣ ΤΩΝ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΝΕΑ ΠΑΛΑΤΙΑ, Αύγουστος (του ανταποκριτού μας).—Ο πανηγύρισμος της 15ης Αυγούστου...

λων εκατόν κυβικών πέτρων καὶ 1000 ἀγκωνάρια...

πῆγμα πὸ ἔχουμε γιὰ ἐκκλησίαν μας εἶναι ἐπιμόρφο!

ΘΛΙΒΕΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΣΤΟΥΣ ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΑΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΑΜΜΟΥΣΙΑΝΗΣ

Ν. ΑΜΜΟΥΣΙΑΝΗ, Αύγουστος (της ανταποκριτού μας).—Σελήνη μοίρα...

καὶ ὅλο τὸ πλῆθος χαρῆς. Εἰδοποιεῖται ἀμέσως...

εἶχαν τὴν κακὴ τύχη τὰ σκοπευθὲν ἄδεια...

ΚΟΛΩΝΕΣ ΠΡΟΚΟΝΗΣΙΟΥ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΓΙΟ ΔΗΜΗΤΡΙΟ ΘΕΣΣΟΝΙΚΗΣ

Πληροφορούμεθα διὰ τὴν Ἐπιτροπὴν ἀναστηλώσεως...

Ὁ Ἅγιος Δημήτριος Θεσσαλονίκης, ὡς γνωστόν...

Παρασυρθεὶς ἀπὸ μοτουσκλέτα, στίς 8 περσμομένου Ἀπριλίου...

ΚΩΝΙΝΟΠΟΛΙΣ, Ίούλιος (του ανταποκριτού μας).

Προσπερθεὶς ἀμέσως ἐπὶ κλινικὴν γιὰ θεράπεια...

Τὰ «Μαρμαρινά Νέα» σπρῆζονται μόνον στίς συνδρομές σας.

Τὸν λαμπρὸν νέαν σου χαίρουμα καὶ τοῦ εὐχόμεθα...

ΤΟΠΟΘΡΗΤΗΣ ΤΗΣ ΜΕΓ. ΠΡΩΤΟΣΥΓΓΕΛΙΑΣ

Ὁ κ. Ζερμπούλης Δ. Τζούβας...

Ὁ κ. Φιλόθεος.

Ὁ κ. Πανταζόγλου.

ΝΕΑ ΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΙΚΙΑΝ ΜΑΣ ΣΑΒΑΝΝΑΣ

ΔΩΡΕΕΣ

Ὁ κ. Παναγ. Νικολάου ἀπὸ τὴν Γαλλίαν...

Τουσκλέγνεντας θερμά συγγαίρουμα.

ΕΚΛΟΓΕΣ

Γενομένων ἐκλογῶν γιὰ τὴν ἀνάδειξη Δ. Συμβουλίου...

Ὁ κ. Ίωάν. Νικολάου (ἀπὸ τὴ Γαλλίαν) ὑπεβλήθη...

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΝΕΑ ΚΟΥΤΑΛΗ

Ν. ΚΟΥΤΑΛΗ, Αύγουστος (του ανταποκριτού μας).

πρόκειται αὐτὲς τὶς μέρες νὰ πάη στὴ Μυτιλήνη...

ΕΚΟΥΝ ΑΝΑΤΙΚΗΝ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

Στίς 15 Ἀπριλίου πέθανε ἡ Πουλχερία Τριπᾶ...

Ὁ κ. Πανταζόγλου ἀπὸ τὴ δευτέρην ἡμέραν τῆς εἰδῶ ἀφίξέως...

Ο ΕΡΑΝΟΣΣ ΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΑΞΙΑΡΧΗ

Τὰ «Μαρμαρ. Νέα» τὴν τελευταία στιγμὴν τῆς ἐκδόσεως...

ρακάτω τὰ ὀνόματα τῶν πρώτων δωρητῶν...